

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 602/2016-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. novembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka, sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Petra Brňáka prerokoval prijatú sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Cáfalom, Murgašova 3, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 33 Cb 151/2011 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 33 Cb 151/2011 porušené boli.

2. Okresnému súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 33 Cb 151/2011 p r i k a z u j e konať bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré j e Okresný súd Košice II p o v i n n ý zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice II j e p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 303,16 € (slovom tristotri eur a šesťnásť centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Jána Cáfala, Murgašova 3, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Sťažnosti [REDAKOVANÉ] vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. augusta 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 33 Cb 151/2011.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je účastníkom súdneho konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 33 Cb 151/2011, a to v postavení žalobcu. Predmetné konanie sa začalo doručením žaloby sťažovateľa okresnému súdu 11. mája 2010 o zaplataenie 125 254,25 € s príslušenstvom z titulu ceny diela (stavby wellness centra

v [REDACTED]), ku dňu doručenia sťažnosti trvá viac ako 6 rokov a dosiaľ nebolo právoplatne skončené.

3. Sťažovateľ v sťažnosti opísal doterajší priebeh konania a poukázal na to, že okresný súd napriek doterajšej dĺžke konania v trvaní viac ako 6 rokov vo veci meritórne nerozhodol ani raz. Podľa sťažovateľa okresný súd svojím postupom v namietanom konaní porušil jeho právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (čl. 48 ods. 2 ústavy) a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote (čl. 6 os. 1 dohovoru), a preto ústavnému súdu navrhol, aby o jeho sťažnosti takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 33Cb/151/2011 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Košice II sa prikazuje v označenej veci konať bez zbytočných prietáhov.

3. [REDACTED] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3.000 EUR..., ktoré je Okresný súd Košice II povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. [REDACTED] priznáva náhradu trov tohto konania (trov právneho zastúpenia) vo výške 303,16 EUR, ktorú je Okresný súd Košice II povinný zaplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Jána Cáfala, advokáta, Murgašova 3, 040 01 Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

4. Na výzvu ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadril okresný súd listom sp. zn. 1 SprV/604/2016 z 19. septembra 2016, v ktorom opísal priebeh namietaného konania (zhodne so sťažovateľom a zistením priebehu konania ústavným súdom z pripojeného súdneho spisu sp. zn. 33 Cb 151/2011) takto:

„- dňa 11.5.2010 doručená súdu žaloba o zaplatenie 125.254,25 € s prísl., konanie vedené pod sp. zn. 30Rob 113/2010, žalobca zároveň požiadal o oslobodenie od platenia súdneho poplatku,

- výzvou zo dňa 17.6.2010, ktorá bola doručená žalobcovi 8.7.2010, súd vyzval žalobcu na dokladovanie majetkových pomerov, zároveň vykonal úkony smerujúce k zisteniu majetkových pomerov žalobcu,
- dňa 16.7.2010 doručená súdu žiadosť žalobcu o predĺženie lehoty na dokladovanie majetkových pomerov,
- dňa 30.7.2010 doručené súdu podanie žalobcu k dokladovaniu oslobodenia od platenia súdneho poplatku,
- uznesením zo dňa 17.8.2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť 2.10.2010, žalobcovi priznané oslobodenie od platenia súdnych poplatkov,
- dňa 6.10.2010 vydal súd platobný rozkaz,
- dňa 19.10.2010 bol súdu doručený odpor žalovaného proti platobnému rozkazu,
- uznesením zo dňa 21.10.2010 bol žalovaný vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za podaný odpor, výzvou zo dňa 21.10.2010 bol žalobca vyzvaný na vyjadrenie k odporu,
- dňa 26.10.2010 žalovaný požiadal súd o oslobodenie od platenia súdneho poplatku za podaný odpor,
- výzvou zo dňa 28.10.2010 žalovaný vyzvaný na dokladovanie majetkových pomerov, zároveň súd vykonal úkony smerujúce k zisteniu majetkových pomerov,
- dňa 18.11.2010 sa žalobca vyjadril k podanému odporu,
- dňa 19.11.2010 súdu doručená žiadosť žalovaného o predĺženie lehoty na dokladovanie majetkových pomerov, dňa 22.11.2010 doručené súdu doklady zo strany žalovaného,
- uznesením zo dňa 6.12.2010, žalovanému nepriznané oslobodenie od platenia súdnych poplatkov,
- dňa 4.1.2011 súdu doručené odvolanie žalovaného proti uzneseniu o nepriznaní oslobodenia od platenia súdnych poplatkov,
- dňa 1.2.2011 odvolaciemu súdu predložené odvolanie žalovaného proti uzneseniu o nepriznaní oslobodenia od súdneho poplatku,
- uznesením zo dňa 16.2.2011, ktoré nadobudlo právoplatnosť 3.3.2011 odvolacím súdom potvrdené uznesenie o nepriznaní oslobodenia od platenia súdneho poplatku,

- dňa 1.4.2011 súdu doručené dovolanie žalovaného proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie súdu o nepriznaní oslobodenia od platenia súdneho poplatku,
- dňa 14.4.2011 žalovaný vyzvaný na odstránenie väd dovolania,
- dňa 29.4.2011 žalovaný odstránil vady dovolania,
- dňa 18.5.2011 predložený dovolaciemu súdu spis na rozhodnutie o dovolaní,
- uznesením dovolacieho súdu zo dňa 9.8.2011 odmietnuté dovolanie žalovaného,
- dňa 20.10.2011 bol spis prevedený zákonnej sudkyňi, konanie vedené pod sp. zn. 33Cb/151/2011,
- dňa 28.2.2012 nariadený termín pojednávania na deň 5.6.2012,
- pojednávanie 5.6.2012 odročené na neurčito za účelom zistenia dôvodov prerušenia,
- uznesením zo dňa 27.8.2012 konanie prerušené v zmysle § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p.,
- dňa 5.10.2012 doručené súdu odvolanie žalobcu proti uzneseniu o prerušení konania,
- dňa 25.10.2012 doručené súdu vyjadrenie žalovaného k odvolaniu,
- dňa 2.11.2012 predložené odvolaciemu súdu vec na rozhodnutie o odvolaní,
- dňa 21.1.2013 doručené súdu uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo zrušené uznesenie o prerušení konania,
- dňa 28.2.2013 nariadené pojednávanie na 25.8.2013,
- dňa 24.5.2013 oznámené účastníkom konania, že pojednávanie vytýčené na 28.5.2013 bude odročené pre práceneschopnosť zákonnej sudkyne na neurčito,
- dňa 9.9.2013 nariadené pojednávanie na 3.12.2013,
- dňa 2.12.2013 oznámené účastníkom konania, že pojednávanie vytýčené na 3.12.2013 bude pre práceneschopnosť zákonnej sudkyne odročené na 4.2.2014,
- pojednávanie 4.2.2014 odročené na 8.4.2014 za účelom doplnenia dokazovania, účastníkom uložená povinnosť predložiť listiny a zabezpečiť účasť svedkov,
- dňa 13.3.2014 doručené súdu podanie žalovaného,
- dňa 21.3.2014 vyžiadal Krajský súd v Košiciach spis na nahliadnutie,
- dňa 25.3.2014 spis predložený Krajskému súdu v Košiciach,

- pojednávanie dňa 8.4.2014 odročené na 3.6.2014 z dôvodu predloženia spisu Krajskému súdu v Košiciach,
- pojednávanie 3.6.2014 odročené na 30.9.2014 za účelom doplnenia dokazovania, účastníkom uložená povinnosť zabezpečiť účasť svedkov a predložiť listiny,
- dňa 30.9.2014 oznámené účastníkom, že pojednávanie dňa 30.9.2014 bude odročené z rodinných dôvodov zákonnej sudkyne,
- pojednávanie 30.9.2014 odročené na 13.1.2015,
- dňa 12.1.2015 oznámené účastníkom, že pojednávanie dňa 13.1.2015 bude odročené pre práceneschopnosť zákonnej sudkyne na neurčito,
- pojednávanie 13.1.2015 odročené na 10.3.2015,
- dňa 18.2.2015 doručené súdu podanie žalovaného na odňatie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov žalobcovi,
- pojednávanie 10.3.2015 odročené na 26.5.2015 za účelom doplnenia dokazovania, účastníkom uložená povinnosť predložiť písomné vyjadrenie,
- dňa 9.4.2015 vytýčené pojednávanie na 22.9.2015,
- pojednávanie 22.9.2015 odročené na neurčito za účelom doplnenia dokazovania, účastníkom uložená povinnosť predloženia listín o účtovníctve,
- dňa 13.11.2015 doručené súdu listiny,
- dňa 2.9.2016 nariadené pojednávanie na 6.12.2016,
- vec nie je právoplatne skončená.“

5. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 602/2016-12 z 5. októbra 2016 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie.

6. Okresný súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti pred jej prijatím na ďalšie konanie uviedol:

„S poukazom na vyššie uvedenú chronológiu vykonaných úkonov možno konštatovať, že vo veci došlo k určitým obdobiam nečinnosti, nerozhodnutie vo veci je však dané

objektívne, zrušovaním nariadených pojednávani z dôvodov na strane zákonnej sudkyne (práceschopnosť), využívaní všetkých procesných prostriedkov zo strany účastníkov konania v snahe vyhnúť sa plateniu súdnych poplatkov, bez čoho nebolo možné vo veci riadne a plynulo konať.

Konanie v prejednávanej veci podľa môjho názoru vykazuje znaky skutkovej náročnosti, pre rozhodnutie vo veci je nevyhnutné presne zistiť skutkový stav. ...

Zároveň udávam, že v zmysle § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov netrvám na tom, aby ústavný súd konal o veci samej na ústnom pojednávaní a súhlasím s upustením od neho.“

Na uvedenom zotrval okresný súd aj vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 31. októbra 2016 po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

7. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil vo veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa so stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. V dôsledku toho senát predmetnú sťažnosť prerokoval na svojom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov, ich zástupcov a verejnosti len na základe písomne podaných stanovísk účastníkov a obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu.

II.

8. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne

prerokovala bez zbytočných priet'ahov. S'ťažovateľ zároveň namieta aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

10. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

11. Ústavný súd pri rozhodovaní o s'ťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak, ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

12. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

13. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplývala do 30. júna 2016 z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý bol s účinnosťou od 1. júla 2016 zrušený, a počnúc týmto dňom je úprava civilného sporového, civilného mimosporového a správneho súdneho konania predmetom Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“) a Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“).

14. Povinnosť súdu a sudcu konať bez priet'ahov podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 vyplývala z § 6 OSP, ktorý súdu prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupoval tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá, ako aj z § 117 ods. 1 OSP, podľa ktorého bol sudca povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov, a z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

15. Povinnosť súdu a sudcu konať bez priet'ahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP a čl. 12 CMP, podľa ktorých súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu (podľa CSP), resp. účastníkov konania (podľa CMP) a iných osôb. V zmysle § 5 SSP sa okrem iných týmto základným princípom civilného sporového konania spravuje aj konanie pred správny súdom. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku so zohľadnením osobitostí jednotlivých druhov konaní tvoriacich predmet úpravy týchto poriadkov.

16. Napríklad povinnosť súdu konať bez priet'ahov vyplýva z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania, z ustanovení § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania, ďalej z ustanovení § 168 – § 172 CSP o predbežnom prejednaní sporu a následkoch neprítomnosti strán, aj z § 179 ods. 1 CSP, podľa ktorého pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania a účel tohto zákona, alebo § 183 ods. 1 prvej vety CSP, podľa ktorej pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

17. V zmysle § 25 SSP sa citované ustanovenia Civilného sporového poriadku primerane použijú aj na konanie správneho súdu podľa Správneho súdneho poriadku, pričom povinnosť súdu konať bez prietáhov vyplýva aj s ustanovení § 103 ods. 1 SSP, podľa ktorého ak sa konanie začalo, postupuje v ňom správny súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie rozhodnutá. Správny súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci konania nečinní. Účastníci konania sú povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky a dbajú na pokyny správneho súdu. Ďalej táto povinnosť správneho súdu vyplýva z § 105 ods. 1 SSP, podľa ktorého ak správny súd nariadi pojednávanie, pripraví ho tak, aby bolo možné rozhodnúť vo veci spravidla na jedinom pojednávaní, a z § 115 SSP, podľa ktorého pojednávanie možno odročiť len z dôležitých dôvodov alebo z dôvodu uskutočnenia neverejnej porady a vyhotovenia výroku rozhodnutia správneho súdu. Správny súd môže odročiť pojednávanie aj vtedy, ak to účastníci konania zhodne navrhnú.

18. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona (civilné mimosporové konania, pozn.) sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Povinnosť súdu konať v civilnom mimosporovom konaní bez prietáhov je vyjadrená napr. aj v § 30 CMP, podľa ktorého po začatí konania postupuje súd v súčinnosti s ostatnými subjektmi konania tak, aby bola vec v čo najkratšom čase prejednaná a rozhodnutá, ďalej v § 31 CMP, podľa ktorého súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní, ale aj v ustanovení § 34 CMP o vylúčení aplikácie okrem iných ustanovení Civilného sporového poriadku o koncentrácii konania (vrátane sudcovskej koncentrácie konania).

19. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna, faktická, prípadne procesná zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie

účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou ESĽP ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

20. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že predmet posudzovaného konania (o zaplatenie ceny diela) sa vzhľadom na ustálenie dôvodnosti uplatneného nároku môže javiť po skutkovej stránke ako čiastočne zložitejší. Avšak v danej veci (vzhľadom na doterajší priebeh namietaného konania a úkony okresného súdu) ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi doterajšou dĺžkou konania a náročnosťou veci po skutkovej stránke. Pokiaľ ide o náročnosť veci po právnej stránke, ústavný súd konštatuje, že ide o vec tvoriacu bežnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, preto ju nie je možné hodnotiť ako osobitne náročnú po právnej stránke.

21. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu označených práv sťažovateľa, ktorých porušenie namieta. Ústavný súd nezistil žiadne okolnosti, ktorými by sťažovateľ mohol prispieť ku vzniku priet'ahov.

22. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup okresného súdu v predmetnej veci.

23. Ústavný súd z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 33 Cb 151/2011 zistil, že namietané konanie sa začalo 11. mája 2010 doručením žaloby sťažovateľa, ktorou sa domáhal zaplatenia ceny diela. Okresný súd vo veci meritórne nerozhodol a konanie trvajúce viac ako 6 rokov nie je právoplatne skončené.

24. Okresný súd od mája 2010 do októbra 2011 (obdobie v trvaní 1 roka a šiestich mesiacov) vo veci vydal platobný rozkaz a rozhodoval o žiadostiach účastníkov o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, pričom žalovaný proti rozhodnutiu opakovane podával riadne aj mimoriadne opravné prostriedky.

25. V ďalšom období konania od novembra 2011 do konca februára 2013 (obdobie v trvaní 1 roka a štyroch mesiacov) okresný súd nariadil prvé pojednávanie na 5. jún 2012, ktoré bolo odročené na neurčito, a následne konanie uznesením prerušil, pričom jeho uznesenie o prerušení konania bolo v odvolacím súdom zrušené.

26. Okresný súd v období od marca 2013 do septembra 2016 (obdobie v trvaní viac ako 3 rokov a šiestich mesiacov) nariadil päť pojednávaní (na 25. august 2013, 3. december 2013, 8. apríl 2014, 30. september 2014 a 13. január 2015), ktoré zrušil z dôvodov rodinných alebo práceneschopnosti sudkyne, resp. pre predloženie spisu inému súdu, a štyri pojednávania (konané 4. februára 2014, 3. júna 2014, 10. marca 2015 a 22. septembra 2015), ktoré odročil na účely doplnenia dokazovania, pričom posledné pojednávanie konané v septembri 2015 bolo odročené na účely doplnenia dokazovania predložením listín účastníkmi, ktoré boli okresnému súdu predložené v novembri 2015, a ďalšie pojednávanie okresný súd nariadil až v septembri 2016 s termínom konania v decembri 2016.

27. Ústavný súd odhliadnuc od hodnotenia jednotlivých čiastkových úkonov okresného súdu v posudzovanom konaní konštatuje, že vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania v trvaní viac ako 6 rokov bez jeho právoplatného skončenia (dokonca bez toho, že by okresný súd vo veci čo i len raz rozhodol) konanie ako celok charakterizuje neefektívny postup okresného súdu. Neefektívny postup okresného súdu sa prejavil najmä v nedôvodnom pokuse o prerušenie konania, v dôsledku čoho v období dlhšom ako jeden rok nebola vec meritórne riešená. O neefektívnom postupe okresného súdu svedčí aj opakované nariaďovanie pojednávaní a následné zrušenie určených termínov pojednávaní, resp. odročovanie pojednávaní na účely vykonania dokazovania, a to všetko v období presahujúcom tri roky bez meritórneho posunu a bez produkovania meritórneho rozhodnutia veci.

28. Ústavný súd preto konštatuje, že postupom okresného súdu v posudzovanom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

29. Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal.

30. Ústavný súd v zmysle § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde prikázal okresnému súdu vo veci konať bez zbytočných prieťahov.

31. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

32. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESĽP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

33. Sťažovateľ žiadal o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 3 000 € z dôvodov uvedených v sťažnosti poukazujúc najmä na dlhotrvajúcu právnu

neistotu. Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Ústavný súd považoval priznanie sumy 2 000 € sťažovateľovi za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal na celkovú dobu posudzovaného súdneho konania a jeho priebeh a na mieru zavinenia okresného súdu na vzniknutých preťahoch v posudzovanom konaní.

34. Ústavný súd nevyhovел v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiadal priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu.

35. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jeho právneho zastúpenia advokátom, ktorý si uplatnil nárok na ich úhradu v celkovej sume 303,16 €. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2016 je 143 € a hodnota režijného paušálu je 8,58 €. S poukazom na výsledok konania vznikol sťažovateľovi nárok na úhradu trov za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2016 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti ústavnému súdu) v sume 303,16 € vrátane režijného paušálu.

36. Trovy konania je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP).

37. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. novembra 2016